

A férfi a maga nemi erejével új személyi életet kelthet, új személyiségeket teremthet, amelyeknek az emberiség nagy haladásában, az összesség emelkedésében részt venniök kell. A nemi erő tehát teremtő erő, mely helyesen használva és jól megértve a legnemesebb birtoka a férfinak.

De sajnos, gyakran a nemi ösztön az öröm forrása helyett a szenvedés forrásává válik, ha vele visszaélünk; mely visszaélés lelkiismeretünket megterbéli, látásunkat elhomályosítja; a nemi élet túlságos élvezete az, amely az erőt elhasználja és a szellemi életet oly alacsony nivóra süllyeszti, amelyet mi magunk is szégyellünk.

Egy egész külön fejezetet szentel Wegener a nők hivatásának és itt azt hangsúlyozza, hogy míg a férfi szellemi hivatása újat teremteni, a nőé: a teremtettet megóvni és növelni.

A «Dolog és üdülés» c. cikkében szerzőnk a munkaszeretetet a leghathatósabban ajánlja. Szeressük a munkát, mert a komoly munka örvendetes dolog; mihelyt a munkának nem örülünk többé, akkor a munka veszélyé válik; a munka kiegészítője az üdülés, amelyben a munka gyümölcseit élvezzük.

A könyv valódi feladatát a «Gesundheit» c. fejezetben oldja meg. Ezt a fejezetet a legbővebben kellene kivonatolni, mert azok a tanácsok, melyeket a szerző a most megemlített fejezetben a fiatal embernek a házasság előtt való életmódra ad, rendkívül üdvösek és megszívlelendők, de a kivonatolás helyett az egész fejezetet, valamint Wegener érdekes könyvét mindenkinek ajánljuk, akik testüket egészségben akarják megtartani s kik minden nemi eltévelyedéstől mentek akarnak lenni.

Meg vagyunk győződve, hogy ama komolyság, világosság és őszinteség, mellyel Wegener könyvében a fiatal és művelt ember szexuális problémáját tárgyalja, a műnek sok barátot fog szerezni.

Téri József.

★

Schwarczel Adél: Képek és gondolatok a nevelés és oktatás köréből. Az írónk arcképével és életrajzával. 1912. Megjelent az író nő halála után Kolozsvártt. A Szent Bonaventura nyomda kiadása. Kapható ugyanitt és Kolozsvártt minden könyvkereskedésben. Ára 3 korona.

A magyar pædagogiai irodalom nem mondható épen gazdagnak olyan természetű könyvekben, amelyek az életet az iskolával, az iskolán kívül élő emberek gondolkozását a pædagiával törekednének összehozni, összeegyeztetni s egymással megszerettetni.

Ilyen pædagogiai munka a nem régen elhunyt *Schwarczel Adél* igazgatónőnek főtnevezett könyve. Találkozunk e könyvben

az iskola világból vett érdekes jelenetekkel, amelyek annyira élethűek, elevenek, mintha ép most előttünk folynának le s oly kedvesek a maguk egyszerűségében és közvetlenségében hogy olvasásuk nemcsak sok lélektani tanulságot, de valóságos élvezetet is nyújt. (Péld. «*A gyermek és az állatélet*»; «*A rythmus mint fegyvelmezési eszköz*»; «*Karácsonyi vers*»; stb. stb.)

Kiváló nevelői tapintat, pszichológiai éleslátás, a tanítói és nevelői tapasztalatok gazdag sorozata tárul föl előttünk e könyvben. Az író egészséges kedélye, derült világnézete, a tanügy és a gyermek iránt érzett igaz szeretete tükröződik vissza minden cikkéből.

Nem nagyképűsködő, nem frázisgyártó. Őszinte és igaz érzelmek váltják ki gondolatait. Fokozza e munka érdekességét néhány rajz és elbeszélés («*Nézeteltérések*»; «*Kleptománia*»; «*Ellentétes családi nevelés*»; «*A jó anya gyermekeinek őrangyala*»), amelyeknek tárgyát a társadalmi és családi életből merítette s amelyekben a családi nevelés erőnyeit és hibáit megkapó színekkel ecseteli, úgy, hogy ezek maradandó benyomást tehetnek minden gondolkozó olvasóra, különösen neveléssel foglalkozó szülőkre, főképp anyákra és tanítókra.

Kötelességem azt is megemlíteni, hogy a könyv jövedelmének egy része tanítói intézmények célját fogja szolgálni.

(Kolozsvár)

Binder Laura

*

Morsch: Das höhere Lehramt in Deutschland u. Österreich.

2. Auflage. Leipzig und Berlin, B. G. Teubner, 1910. VIII+486. l.

Ennek az összefoglaló munkának hasznavehetőségét legjobban mutatja az a körülmény, hogy rövid négy év alatt már második kiadást ért. Ezen idő alatt változott az érettségi vizsgálat és osztályozás módja Ausztriában és Württembergben; módosult a porosz érettségi vizsgálat az 1909 jan. 24-ikén kiadott min. rendelettel s emeltetett a tanárok fizetése Németországban és Ausztriában.

A könyv gazdag tartalmát legjobban a fejezetek címei mutatják: A tanári hivatásra való előképzés (vizsgálatok stb.) Tanárok szolgálati szabályzata. A tanulók felvételi vizsgálatára vonatkozó intézkedések; tehetségtelen tanulók eltávolítása. Rendtartás. A tanulók számának megállapítása az egyes államokban. Érettségi vizsgálat. — Felügyeleti hatóság. Szünetek. Fizetés és kötelező óraszám. Nyugdíj. Legrészletesebb az érettségi vizsgálat szakasza és a rekompenzáció ismertetése. (208—276. l.)

A könyv nemcsak száraz adatok halmaza, hanem egyúttal kritikai ismertetése is az egyes szabályzatoknak. Mindenütt megjelöli